

27.8.2026

Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

VN/25123/2024-YM-313

Lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Pyydettyinä lausuntona Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Yleiset kommentit ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Metsäteollisuus ry pitää luonnon tilan parantamista tärkeänä tavoitteena. Oikein valitut ja kohdennetut toimenpiteet vahvistavat kansallista luontopääomaamme sekä lisäävät metsäteollisuuden kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä pitkälle tulevaisuuteen. Metsäteollisuuden päämääränä on huolehtia suomalaisesta metsäluonnosta ja osallistua osaltaan monimuotoisuustavoitteiden toteuttamiseen. Tämä kaikki tukee myös irtautumista fossiilitaloudesta ja vahvistaa biokiertoalouden menestymisen edellytyksiä.

Suomalainen luontaisista puulajeista koostuva talousmetsä on ainutlaatuinen maankäyttömuoto ja sen ekosysteemipalveluiden yhteistuotanto tulee turvata ennallistamisasetuksen toimeenpanossa. Tuottaessaan puuta metsä tuottaa lisäksi monipuolisesti muita ekosysteemipalveluita, kuten luonnon monimuotoisuuden ylläpitoa ja luonnollista hiilenkiertoa, mukaan lukien hiilensidontaa. Kasvaessaan puusto estää eroosiota ja säätelee veden kiertoa sekä ilman ja veden laatua. Metsien hyvä ja monipuolinen hoito ja puupohjaisten tuotteiden tuotanto varmistavat metsän pysymisen metsänä sekä ekosysteemipalveluiden yhteistuotannon jatkumisen yli puu- ja ihmissukupolvien.

Luonnon tilan parantaminen ja aktiivinen sekä kannattava metsätalous on yhteensovitettavissa. Metsätaloudessa toteutetaan lukuisia erilaisia luonnon tilaa parantavia toimia ja ne pitää huomioida ennallistamissuunnitelman toteutuksessa. Käytännössä luontotyyppien ja luonnon monimuotoisuuden tilaa voidaan parantaa osana metsien kannattavaa talouskäyttöä metsän rakennepiirteitä parantamalla esimerkiksi lisäämällä lahoppuun ja lehtipuuston määrää tai kulottamalla. Erityisesti metsäsertifiointilla on ollut merkittävä rooli monimuotoisuuden kannalta tärkeiden rakennepiirteiden vahvistajana. Jo nykyiset käytännöt vahvistavat monimuotoisuuden kannalta tärkeitä rakennepiirteitä pitkälle tulevaisuuteen.

27.8.2026

Aktiivinen metsätalous parantaa metsien kykyä selvitä ilmastonmuutoksen myötä lisääntyvistä riskeistä, kuten tuholaisesiintymistä ja sään ääriolosuhteista. Metsien elinvoimaa tuleekin vahvistaa oikea-aikaisella ja oikein kohdennetulla metsän- ja luonnonhoidolla. Näin ennallistaminen auttaa varautumaan myös ilmastonmuutokseen.

Metsäteollisuudelle kotimainen puu on elinehto, eikä puun saatavuutta tule rajoittaa. Metsäteollisuus hankkii tällä hetkellä noin 95 % puusta kotimaasta. Puun saatavuus kotimaasta on myös osa huoltovarmuutta ja omavaraisuutta. Talousmetsien rajaamisella käytön ulkopuolelle puun saatavuutta heikentäen olisi laajoja vaikutuksia koko metsäteollisuuden pitkään arvoketjuun niin työllisyyden kuin alue- ja kansantalousvaikutusten kautta.

Suomen taloudellinen tila on heikko ja säästötoimia odotetaan jatkossakin kohdennettavan laajasti eri hallinnonaloille. Erittäin oleellista on myös tunnistaa ennallistamissuunnitelman ja sen toimeenpanon sekä välittömät että välilliset kustannusvaikutukset kansantalouteen, jotka olisivat Metsäbiotalouspaneelin laskelmien mukaan erittäin merkittävät.

Ennallistamissuunnitelmaluonnos on epärealistisen kallis. Suunnitelmaluonnoksessa ei ole kyetty sovittamaan tavoitteita ja toimenpiteitä käytettävissä olevaan julkiseen rahoitukseen. Suomi joutui tammikuussa 2026 Euroopan unionin liiallisen alijäämän menettelyyn (EDP), koska maan julkisen talouden alijäämä ylitti EU:n asettaman kolmen prosentin bruttokansantuoterajan. Menettelyssä EU seuraa Suomen taloutta ja vaatii korjaavia toimia velkasuhteen ja alijäämän saamiseksi takaisin sääntöjen mukaiselle tasolle.

Suomen valtion vuoden 2026 talousarvio on suuruudeltaan noin 90,8 miljardia euroa. Seuraavalla hallituskaudella valtiontalouden sopeutus- ja säästötarpeeksi arvioidaan noin 8–11 miljardia euroa. Ennallistamisen vuosittaisiksi kustannuksiksi on arvioitu noin 1,2 miljardia euroa, josta noin puolet on tällä hetkellä olemassa olevassa kehyksessä.

Lisäksi ennallistamisen välilliset kustannusvaikutukset on tuotu hyvin puutteellisesti esiin. Suunnitelma ei selkeästi tuo esiin ennallistamisen välillisiä vaikutuksia kansantalouteen, aluetalouteen, vientiin, työllisyyteen tai puun saatavuuteen. Erityisesti metsien suojelulla on merkittävät vaikutukset puun saatavuuteen ja Suomen talouteen. Metsäbiotalouden tiedepaneelin raportin mukaan puun saatavuus voisi heikentyä ennallistamisen seurauksena 3,4–17 miljoonaa kuutiota vuodessa eli 4–20 % verrattuna keskimääräisiin vuotuisiin hakkuisiin. Paneelin arvioiden mukaan metsäsektorin arvonlisäys heikkenisi peräti 370–1 800 miljoonaa euroa vuodessa. Vaikutusarvioinnit on kuvattu suunnitelmaluonnoksessa erittäin vaillinaisesti.

27.8.2026

Tämä jättää suunnitelman keskeiset vaikutukset epäselväksi päätöksentekijöille. Vaikka vaikutusten arviointia on suunnitelman valmistelun aikana tehty, on ne kuvattu epäselvästi ja ovat edelleen riittämättömiä näin merkittävien päätösten perusteiksi. Ennallistamisen vaikutusten arviointi on kokonaisuudessaan edelleen puutteellista ja sitä tuleekin jatkaa jatkuvana työnä ennen merkittäviä päätöksiä.

Metsäteollisuus ry painottaa vastuullisuutta, toteutettavuutta, kustannustehokkuutta, vaikuttavuutta ja realistisuutta suunnitelman tavoitteisiin ja toimenpanoon. Suomen ei tule laatia suunnitelmaa, jolla heikennetään metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä ja uusiutuvien raaka-aineiden saatavuutta sekä koko Suomen kansantaloutta ja työllisyyttä. Metsäteollisuuden toiminta- ja investointiedellytysten keskeisinä tekijöinä ovat vakaa ja ennustettava toimintaympäristö, joka tarkoittaa mm. varmuutta puun saatavuudessa, selkeyttä puun hankinnassa ja ennakoitavuutta luvitusprosesseissa. Kansallisen ennallistamissuunnitelman tulee tukea tätä ja tarjota selkeä suunta tulevaisuuteen, vahvistaen samalla metsäteollisuuden toimintaedellytyksiä ja luonnon tilaa pitkällä aikavälillä.

Metsäteollisuus ry nostaa esiin myös tarpeen luontodirektiivin luontotyyppien arviointimenetelmien tieteelliselle uudelleen arvioinnille.

Ennallistamissuunnitelman saatetekstissä nostetaan esiin kansalliselle ennallistamissuunnitelmalle määritellyt reunaehdot. Nämä reunaehdot ovat oleellisen tärkeitä, mutta eivät näy täysimääräisesti suunnitelmassa. Kansallista ennallistamissuunnitelmaa onkin täsmennettävä, karsittava ja selkeytettävä reunaehtojen mukaiseksi. Reunaehdot tulee sisällyttää sellaisenaan myös osaksi varsinaista suunnitelmaa. Niistä on syytä poiketa vain, jos sillä saadaan kansantaloudellisia vaikutuksia minimoitua ympäristövaliokunnan mietinnön (YmVM 11/2026 vp) mukaisesti.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpano ei saa lisätä valtion velkaantumista, luoda ylimääräistä hallinnollista taakkaa tai lisätä tarpeetonta sääntelyä yhteiskunnassamme. Kokonaisuudessaan Suomen tulisi pyrkiä vähentämään sääntelyä sekä julkisia kustannuksia. On ensiarvoisen tärkeää, että sääntelyä käytetään vasta viimeisenä vaihtoehtona ennallistamistavoitteiden saavuttamisessa.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpanon tulee olla kannustavaa, vapaaehtoista ja perustua ensisijaisesti informaatio-ohjaukseen ja kannustimiin. Ennallistamissuunnitelmaan nostetut toimenpiteet tulee mitoittaa realistisesti ja kustannustehokkaasti käytettävissä olevan julkisen rahoituksen mukaisesti. Toimeenpanossa tulee aina tavoitella monivaikutteisia toimia, joissa yhdistyy aktiivinen metsätalous ja luonnontilan parantaminen sekä tunnistetaan synergiat ilmastotoimien

27.8.2026

kanssa. EU-rahoituksen hakeminen on kannatettavaa, mutta suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä ei tule asettaa niiden varaan.

Ennallistamissuunnitelmaluonnoksen yhtenä merkittävimpana puutteena voidaan pitää sitä, että siitä puuttuu luontotyyppien määritelmät. Tällöin koko ennallistamisen mittakaava, toimenpiteiden laajuus ja kustannus- ja kerrannaisvaikutukset jäävät epäselviksi.

Ennallistamissuunnitelmaluonnoksen puutteena on, että se ei pysty yksiselitteisesti tekemään eroa Natura 2000 -alueiden inventointiohjeiden ja luontodirektiivin luontotyyppien tulkinnan välille. Natura 2000 -luontotyyppiopas ja inventointiohjeet on laadittu Natura 2000 -alueiden käytännön inventointityötä varten. On täysin selvää, että näitä alueita varten laadittuja inventointiohjeita ja tulkintoja ei voida käyttää Natura 2000 -alueiden ulkopuolella.

Ohjausryhmä on omissa reunaehdoissaan todennut: "Laajapinta-alaisten/merkittävimpien metsäisten direktiiviluontotyyppien määritelmien tulkintaa tarkastellaan ja selkeytetään Natura-verkoston ulkopuolella lähtökohtana EU:n alkuperäiset määritelmät. Luonto- ja lintudirektiivin raportoinnissa käytettävistä määritelmistä ja raportoinnin tuloksista ei voida suoraan johtaa ennallistamistavoitteita kansalliseen suunnitelmaan."

Harjumetsien osalta tulee käyttää tiukinta mahdollista määrittelyä. Vaikuttavuuden ja resurssitehokkuuden kannalta on tarkoituksenmukaista kohdentaa toimet priorisoiden. Puustoisten soiden osalta määritelmistä on rajattava ulos muuttumat ja turvekankaat. Kannattavan metsätalouden toimintaedellytyksiä ei saa heikentää määritelmien kautta.

Käytännön toiminnan kannalta on tärkeää ja oleellista, että luontotyyppien rajaukset ja tulkinnat ovat selkeitä ja ristiriidattomia. Oikeudellisesta näkökulmasta niiden tulee perustua parlamentaarisiin päätöksiin. On tärkeää, että lausuntopyynnön saatteessa on kuitenkin tunnistettu suunnitelmaluonnoksen puutteet määritelmien osalta. Luontotyyppien rajaukset ja tulkinnat tulee määritellä ennen suunnitelman toimittamista komissioon.

Lisäksi ympäristövaliokunta on mietinnössään (YmVM 11/2026 vp) todennut, että "ennallistamisasetuksen kansallisen toimeenpanosuunnitelman laadinnassa tulkitaan EU:n luontodirektiivin (92/43/ETY) luontotyyppien tulkintakäsikirjaa (Interpretation Manual of European Union Habitats) maksimaalisia kansallisia joustoja käyttäen niin, että kansantaloudelliset vaikutukset minimoidaan ja määrittelyistä tehdään niin selkeärajaiset, että ne kannustavat monimuotoisuustyön vapaaehtoiseen lisäämiseen".

27.8.2026

Lausuntopyynnön johdannossa todetaan, että ”jatkovalmistelussa eduskunnan YmV:n mietinnön linjaukset otetaan huomioon”. Tämä alleviivaa luontotyyppien rajausten ja tulkinnan tärkeyttä linjatun mukaisesti.

Suomi äänesti vastaan ja vastusti EU:n ennallistamisasetusta EU:n ympäristöneuvoston kokouksessa 17. kesäkuuta 2024. Suomen tulee jatkaa EU:ssa aktiivista ja määrätietoista vaikuttamistyötä ennallistamisasetuksen muuttamiseksi, kuten maaliskuussa 2026 Suomen hallituksen EU-komissiolle lähettämässä kirjeessä todetaan.

Komission kanssa käytävien jatkoneuvotteluiden ja keskustelujen on pohjauduttava tiukasti jo määriteltyihin poliittisiin reunaehtoihin. Neuvotteluiden sisältöä ja etenemistä on johdettava määrätietoisesti joko nykyisen kansallisen ennallistamissuunnitelman ohjausryhmän tai erillisen perustettavan johtoryhmän toimesta.

Kommentit luontotyyppien ja lajien tilan parantamisen tavoitteisiin (artiklan 4 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ennallistamistoimien tavoitteet ja pinta-alat on esitetty taulukossa 1. Taulukosta puuttuu metsien tiedot, mikä on merkittävä puute. Taulukosta ja tekstistä jää epäselväksi, millä rajauksilla ja tulkinnoilla luontotyytit on määritelty. Myöskään pinta-alat ja tavoitehehtaarit eivät ole täysin ymmärrettäviä. Ohjausryhmä on linjannut, että ”Luontotyyppien suotuisaa viitealaa (FRA) määriteltäessä viitearvoksi valitaan lähtökohtaisesti luontotyyppien pinta-alat vuonna 1995. Teemaryhmät voivat esittää hyväksyttäväksi muuta referenssiarvoa ohjausryhmälle luontotyyteittäin”. Suunnitelmaluonnoksessa ei ole mainittu palauttamisen osalta lainkaan vuotta 1995, eikä tavoitteista käy ilmi, onko palauttamisen osalta käytetty vertailuvuoden 1995 pinta-alaa.

Luontotyyppien palauttaminen on kustannuksiltaan kallista ja toteutettavuudeltaan haastavaa. Suomen tulisi vakavasti harkita sitä, että palauttaminen jätetään kokonaan pois keinovalikoimasta. Tämä parantaisi merkittävästi toteutettavuutta ja rajoittaisi kustannuksia. Tällöin referenssivuodeksi voitaisiin määritellä vuosi 2026, joka tarkoittaisi, että luonnon tilaa parantumista tarkastellaan tästä hetkestä eteenpäin.

Suunnitelmaluonnoksessa todetaan, että neljän yleisimmän suoluontotyytin osalta Suomi esittää v. 2050 ennallistamistavoitteeksi noin 30 prosenttia ennallistamisasetuksen mukaisen 90 prosentin sijaan. Perusteeksi on kirjattu rajalliset resurssit ja kohtuuttomat kustannukset suhteessa monimuotoisuushyötyyn. On ensiarvoisen tärkeää, että suunnitelmaluonnoksessa esitetään asetuksesta poikkeavia tavoitteita. Suunnitelman toteutettavuuden kannalta mahdollisuutta asetuksesta poikkeaviin tavoitteisiin käytetään kuitenkin aivan liian vähän ja riittämättömässä mittakaavassa.

27.8.2026

Esitetty suoluontotyyppien ennallistamistavoite vuosille 2027–2030 olisi 167.000 ha ja kokonaisuudessa vuosille 2027–2050 n. 700.000 ha. Viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana soita on ennallistettu arviolta noin 60.000 ha. Tämä tarkoittaisi sitä, että seuraavan neljän vuoden aikana suoluontoa ennallistettaisiin noin kolme kertaa enemmän, kuin viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana yhteensä. Tavoite ei ole realistinen toteutettavuudeltaan tai kustannuksiltaan, vaikka suoluonnon tilan parantaminen sinällään onkin perusteltua ja tärkeää. Tavoitetta tulee laskea edelleen toteuttavalle ja realistiselle tasolle.

Toimenpiteiden priorisointi Natura 2000 -alueille ja muille luonnonsuojelualueille vuoteen 2030 mennessä on perusteltua.

Lajien elinympäristöjen osalta esitetään sellaisia kohdennettuja toimenpiteitä, jotka ovat lisäisiä luontotyyppitoimiin nähden. Näistä annetaan esimerkkinä arvokkaiden lintuvesien kunnostus ja lintukosteikkojen perustaminen sekä vieraslajien torjunta. Lisäksi mainitaan saimaannorpan suojeluohjelma. Suunnitelmaluonnoksessa ei kuitenkaan avata tarkemmin lajien elinympäristöjen suojelua, joten kokonaisuus ja vaikutusten arviointi jää vaillinaiseksi. Lajisuojelelussa on selkeästi erotettava lajisuojelu ja elinympäristöjen suojelu toisistaan. Lisäksi lajilistoja tulisi tarkastella uudelleen lisääntyneen tiedon ja ajassa tapahtuneiden muutosten valossa.

Kommentit meriekosysteemien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 5 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luvut 2–3)

Selvitys vesien nykytilasta (Tapio 2025) mukaan koko Suomen osalta fosforin kuormitus jakautuu seuraavasti: luonnonhuuhtouma 34 %, maatalous 42 %, yhdyskunnat ja teollisuus 12 % ja metsätalous 12 %. Typen osalta vastaavat luvut ovat: luonnonhuuhtouma 53 %, maatalous 26 %, yhdyskunnat ja teollisuus 15 % ja metsätalous 6 %. Vesienhoitoalueiden välillä osuudet kuitenkin vaihtelevat merkittävästi.

Toimenpiteitä arvioitaessa on syytä tarkastella, mitkä ovat eri vaihtoehtojen tosiasialliset vaikutukset ekosysteemien tilan parantamiseen samalla, kun tarkastellaan niiden toteutettavuutta ja kustannuksia.

Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksiin liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ei lausuttavaa.

Kommentit jokien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 9 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

27.8.2026

Ei lausuttavaa.

Kommentit pölyttäjäkantojen ennallistamistavoitteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ei lausuttavaa.

Maatalousindikaattoreiden valintaan ja turvemaan määritelmään liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Suomen tulee käyttää maatalousmaan turvemaiden ennallistamisen kaikki joustot ja myös vähentää omalla päätöksellään turvemaiden ennallistamistavoitteita maatalousmaiden osalta. Maatalouden tavoitteita ei tule siirtää turvemaametsätalouteen.

Metsäindikaattoreiden valintaan liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Metsäindikaattoreista luontaiset puulajit ovat tärkeä mittari monimuotoisuuden kannalta. Suomen metsätalous perustuu kotimaisille puulajeille, mikä on monimuotoisuuden keskeinen perusta. Puuston monilajisuuden eteen tehdään jatkuvasti toimenpiteitä. Myös kuolleiden puiden määrässä on myönteistä kehitystä. Eri-ikäisten metsien osuus on myös lisääntymässä. Näiden indikaattoreiden osalta on merkille pantavaa, että kehitys on jo nyt positiivista. Tehdyt ja tulevat toimenpiteet vaikuttavat pitkälle tulevaisuuteen. Yleisten metsälintujen indeksin osalta on selkeästi tunnistettava, että indeksi on monien vaikuttavien asioiden summa, joista vain osaan pystymme vaikuttamaan.

Orgaanisen hiilen määrän jättäminen pois indikaattoreista on perusteltu hyvin suunnitelmaluonnoksessa.

Seurantamenetelmiä ja metodeja on kehitettävä ja parannettava, jotta tulokset ovat luotettavia ja vertailukelpoisia.

Kommentit heikentämättömyysvelvoitteen kansallisen toimeenpanon ja joustavaan soveltamiseen. Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto luku 6. Heikentämättömyysvelvoitteen kansallista toimeenpanoa valmistellaan erillisessä lakihankkeessa (<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM022:00/2025>), josta järjestetään oma erillinen lausuntokierros valmistelun edetessä.

Ennallistamisasetuksessa nostetaan esiin taloudellinen, sosiaalinen ja ekologinen yhteensovittaminen sekä toteutettavuus, artikla 16, momentti 16 a-c. Kansallista

27.8.2026

liikkumatilaa on käytettävä maksimaalisesti myös heikentämättömyysvelvoitteen kansallisen toimeenpanon ja joustavan soveltamisen osalta. Kansallinen toimeenpano ei saa miltään osin ylittää velvoitteen minimivaatimuksia, eikä lisätä tarpeetonta lisäsääntelyä tai päällekkäisiä menettelyjä.

Suomen tulee tehdä selkeä päätös, että heikentämättömyysvelvoitetta ei sovelleta talousmetsiin, eikä metsätalouteen. Samalla on varmistettava, etteivät vapaaehtoiset luonnonhoitotoimet, kuten lahoppuun säästäminen, lehtipuuston lisääminen tai kiertoajan pidentäminen, johda myöhemmin suojeluun, käyttörajoituksiin tai harmaan suojelun piiriin.

On myös syytä perusteellisesti harkita, kannattaako Suomen ottaa lainkaan käyttöön heikentämättömyysvelvoitteen joustava soveltaminen eli kompensatio, jos/kun se tuo mukanaan merkittävää lisäsääntelyä, kustannuksia, hallinnollista taakkaa ja raportointivelvoitteita. Merkittävää heikentämistä on tarkasteltava luonnonmaantieteellisellä tasolla, ei kohdekohtaisesti. On syytä tehdä kattava vaikutusten arviointi, jossa vaihtoehdot arvioidaan huolellisesti. Arvioinnissa on otettava huomioon mm. uusiutuvien raaka-aineiden saatavuus, vihreän siirtymän edistäminen, omaisuuden suoja, elinkeinovapaus, oikeusturva sekä korvausmekanismit. Keskeistä myös on, että lupaprosessien tulisi Suomessa sujuvoitua ja nopeutua, eikä vaikeutua ja hidastua.

Ekologisen kompensaation tulee säilyä vapaaehtoisen, eikä siitä saa tehdä velvoittavaa. Ekologisen kompensaation vaikutuksissa on syytä ottaa huomioon sen vaikutukset myös muuhun elinkeinotoimintaan, luonnonvarojen ja maan käyttöön. Vapaaehtoisen ekologisen kompensaation tulisi vauhdittaa siirtymää pois fossiilitaloudesta ja edistää uusiutuvien luonnonvarojen ja energian käyttöä, ei vaikeutaa tai hidastaa sitä. Nykyiset ekologisen kompensaation laskentamallit ovat perusteellisia, mutta samalla jäykkiä ja raskaita, eivätkä ne salli luonnon tilan parantamisen ja taloudellisen toiminnan yhteensovittamista.

Kommentit toimenpideluonnoksista

Kommentit erityisesti luontotyyppi ja lajitavoitteita (artikla 4) sekä jokien vapauttamista (artikla 9) tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Metsäteollisuus ry pitää kannatettavana olemassa olevien ohjelmien toimeenpanoa osana ennallistamistavoitteiden saavuttamista. Esimerkiksi METSO- ja Helmi -ohjelmilla voidaan kohdentaa toimenpiteitä priorisoiduille ja luonnon tilaltaan arvokkaille kohteille. Käynnissä olevien ohjelmien laajentaminen ja tehostaminen tulee tapahtua ohjelmien

27.8.2026

päivittämisen ja valtioneuvoston periaatepäätösten kautta. Tavoitteen asetanta tulee pohjautua realistiseen toteuttavuuteen sekä käytettävissä olevaan rahoitukseen.

Toimenpide 1. Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen ja tehostaminen

Helmi-ohjelma sisältää lukuisia kannatettavia toimenpiteitä, jotka edistävät monimuotoisuutta. Suunnitelmaluonnoksessa tavoitellaan resurssitason ja edistymisen nykyvauhdin merkittävää kasvattamista. Helmi-ohjelmalle kirjattu 277 miljoonan euron lisärahoituksen tarve vuosille 2026–2031 on kuitenkin mittaluokaltaan epärealistinen. Tavoitteet tulee suhteuttaa käytettävissä olevaan rahoitukseen.

Toimenpide 2. METSO-ohjelma

Lausuntoluonnoksessa ennakoidaan, että METSO-suojelun tarve ja sitä kautta myös rahoitustarve tulisivat olemaan nykytasoa merkittävästi suuremmat. On syytä huomioida, että jo nykyiset tavoitteet on asetettu niin korkeaksi, että tämänhetkinen rahoitustaso ei riitä niiden saavuttamiseen. Valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisten vanhojen, luonnontilaisten metsien suojelun toimeenpano on myös edelleen kesken.

Lausuntoluonnoksessa todetaan, että METSO-suojelutarve on lehtojen osalta merkittävä, ja METSON avulla suojellaan mm. harjumetsiä ja puustoisia perinnebiotooppeja. Juuri edellä mainitut luontotyypit tarvitsevat ensisijaisesti aktiivista luonnonhoitoa niiden tilan parantamiseksi, eikä suojelua. Ennallistamissuunnitelmassa ja METSON toimeenpanossa tulee entistä paremmin huomioida luontotyyppien tilan parantaminen ja kannattavan metsätalouden yhteensovittaminen. METSON rahoitusta tulisi painottaa erityisesti luonnonhoitoon.

Hiljainen suojelu on suomalaisen metsänomistuksen merkittävä ja ominainen piirre. PTT:n selvityksen (2026) mukaan hiljaisessa suojelussa on 1,1 miljoonaa hehtaaria yksityismetsänomistajien metsätalousmaata. Virallisessa suojelussa taas on kaikkiaan 4,83 miljoonaa hehtaaria, mikä on 18 % metsätalousmaasta. Hiljaisessa suojelussa kohteita ei ole haluttu viedä viralliseen suojeluun, koska päättävältä on haluttu pitää itsellä tai tulevilla sukupolvilla. Nämä hiljaisen suojelun alueet turvaavat luonnon monimuotoisuutta laaja-alaisesti ja kustannustehokkaasti. On tärkeää jatkaa keskustelua hiljaisen suojelun huomioimisesta myös suojelutavoitteiden saavuttamisessa.

Toimenpide 3. Soiden tilan parantamisen kokonaissuunnitelma

Suunnitelmaluonnoksessa ehdotetaan soiden tilan parantamisen kokonaissuunnitelmaa. Suunnitelman laatiminen on kannatettava esitys, mutta suunnitelman tulee olla laaja-alainen ja tarkastella soita, turvemaiden käyttöä ja soiden tilan parantamista kokonaisvaltaisesti erilaiset tarpeet yhteensovittaen. Valtioneuvosto on 2012 hyväksynyt

27.8.2026

maa- ja metsätalousministeriön esityksestä periaatepäätöksen soiden ja turvemaiden kestävästä ja vastuullisesta käytöstä ja suojelusta. Kyseinen suunnitelma tulee päivittää maa- ja metsätalousministeriön johdolla vastaamaan nykyistä toimintaympäristöä.

Toimenpide 7. Informaatio-ohjaustoimet luontotyyppien tilan parantamiseksi

Informaatio-ohjaus on keskeinen ohjauskeino ennallistamisen toimeenpanossa. Monipuolisella, saavutettavalla ja riittävällä informaatio-ohjauksella pystytään saamaan laaja-alaista vaikuttavuutta luonnon tilan parantamiseen ja löytämään yhteensovittavia ratkaisuja. Tiedon saatavuus ja käytettävyys, neuvonta, koulutukset ja suunnittelutoimenpiteet tulee resursoida riittävästi. Kannustavuus ja vapaaehtoisuus lisäävät toimijoiden ja maanomistajien sitoutumista ja motivaatiota luonnon tilan parantamiseen.

Suunnitelmaluonnoksessa on mainittu kaavoitus direktiiviluontotyyppien huomioimisen keinona. Metsäteollisuus ry kuitenkin muistuttaa, että alueidenkäyttölain mukaista kaavoitusta ei tule käyttää epäsuorana luonnonsuojelun työkaluna.

Toimenpide 8. Mukautettujen metsänkäsittelymenetelmien kehittäminen ja toimeenpano direktiiviluontotyypeille

Metsänkäsittelymenetelmien jatkuva kehittäminen luontoarvot ja taloudellinen kannattavuus yhteensovittaen on tärkeää ja perusteltua. Metsänkäsittelymenetelmien monipuolistaminen vaatii laadukasta ja ajantasaista metsä- ja luontotietoa, tutkimukseen pohjautuvien käytäntöjen jalkauttamista, päivitettyjä suosituksia sekä monipuolista informaatio-ohjausta. Metsäntutkimukselle, kehittämishankkeille ja tiedon jalkauttamiselle on varattava riittävät resurssit, jotta metsänkäsittelymenetelmät pohjautuvat tutkittuun tietoon ja riittävään käytännön kokemukseen.

Luonnon tilan parantamisen keskeisenä lähtökohtana tulee olla, että se ei johda käytön rajoituksiin tai suojeluun. Luonnon tilan parantamisen tulee olla aina kannustavaa. Maanomistajilla sekä toimijoilla tulee olla varmuus siitä, että tehdyt monimuotoisuustoimenpiteet mahdollistavat aina metsätalouden jatkumisen ja luonnon tilan parantamisen tai ylläpitämisen yhteensovittamisen.

Esimerkkinä on nostettu lehdot, joissa on merkittävä potentiaali luonnon tilan parantamiseen oikein valituilla luonnon- ja metsänhoidon toimenpiteillä. Lehtojen hoitoa voidaan edistää paremmalla paikkatiedon saatavuudelle, hyvällä neuvonnalla, koulutuksella ja suunnittelulla sekä hyvin toteutetuilla metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteillä. Vaikuttavuuden aikaansaamiseksi tulee luoda käytännön toimintamalleja, jotka ovat selkeitä ja toteutettavia, jotta niillä pystytään parantamaan luonnon tilaa kustannustehokkaasti ja laaja-alaisesti.

27.8.2026

Puustoisten soiden osalta on tärkeä huomioida, että ojittaminen on kasvattanut merkittävästi puuvarojamme. Noin neljännes nykyisistä puuvaroista kasvaa turvemilla. Yhteiskunta on investoinut merkittävästi ja pitkällä ajanjaksolla metsien kasvun lisäämiseen. Ennallistamissuunnitelmassa ja sen toimeenpanossa tulee varmistaa, että yhteiskunnan investoinnit puuston kasvuun ovat hyödynnettävissä teollisuuden raaka-aineena. Suometsät tuottavat Suomelle merkittävästi puuta, työtä ja verotuloja.

Laajamittaisen ojittamisen seurauksena myös virheojituksia on tehty. Soiden ennallistaminen näiltä osin on perusteltua ja kannatettavaa. Arvioiden mukaan kohteita, joilla ei ole taloudellista merkitystä on 10–20 prosenttia metsäojitusalueista, mikä vastaa enimmillään miljoonaa hehtaaria.

Ennallistamistoimenpiteitä kannattaa kohdentaa suoluonnon elvyttämiseen, sillä soiden lajit ovat taantuneet ja luontotyytit heikentyneet. On kuitenkin tiedostettava, että ennallistaminen vaikuttaa usein ilmastoa lämmittävästi vuosikymmenten tai jopa vuosisatojen ajan. Vesistövaikutusten ennustetaan olevan myönteisiä pitkällä aikavälillä, mutta aluksi ravinne- ja humuskuormitus saattaa kasvaa useiden vuosien ajaksi.

Soiden ennallistamisessa on kuitenkin syytä panostaa kokonaisvaltaiseen suunnitteluun ja toteutukseen, jossa samalla voidaan ennallistaa suoluontoa, toteuttaa vesiensuojelurakenteita sekä harjoittaa kannatettavaa suometsätaloutta. Monipuolisen maanomistusrakenteen sekä lukuisten tavoitteiden yhteensovittamisen kannalta suunnittelulle ja hyvälle yhteistyölle on erityistä tarvetta.

Soiden ennallistamisen 700.000 hehtaarin tavoitepinta-ala vuoteen 2050 on kuitenkin epärealistinen kustannuksiltaan ja toteutettavuudeltaan. Soiden ennallistamisen osalta on syytä tunnistaa myös niiden passiivinen ennallistuminen, jossa luonto ja aika parantavat luonnon tilaa. On myös syytä kiinnittää huomiota siihen, että aktiivinen ennallistaminen muuttaa aina sen hetkistä tilaa luonnossa. Tällä voi olla myös negatiivisia ja ennakoimattomia vaikutuksia. Passiivisen ennallistumisen ja aktiivisen ennallistamisen hyötyjä ja vaikutuksia kannattaa myös tutkia pitkäjänteisesti.

Kommentit erityisesti meri- ja vesiekosysteemien (artikla 5) ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Toimenpide 11. Vesien ja merenhoidon suunnitelmien toimeenpanon tehostaminen

Selvitys vesien nykytilasta (Tapio 2025) mukaan koko Suomen osalta fosforin kuormitus jakautuu seuraavasti: luonnonhuuhtouma 34 %, maatalous 42 %, yhdyskunnat ja teollisuus 12 % ja metsätalous 12 %. Typen osalta vastaavat luvut ovat:

27.8.2026

luonnonhuuhtouma 53 %, maatalous 26 %, yhdyskunnat ja teollisuus 15 % ja metsätalous 6 %. Vesienhoitoalueiden välillä osuudet kuitenkin vaihtelevat merkittävästi.

Toimenpiteitä arvioitaessa on syytä tarkastella, mitkä ovat eri vaihtoehtojen tosiasialliset vaikutukset ekosysteemien tilan parantamiseen samalla, kun tarkastellaan niiden toteutettavuutta ja kustannuksia.

Toimenpide 12. Ahti -vesien ja meren tilan parantamisen ohjelman laajentaminen ja tehostaminen

Ei lausuttavaa.

Toimenpide 13. Valuma-alueelähtöisen suunnittelun toimeenpano

Valuma-alueelähtöinen suunnittelu ja toteutus on kannatettavaa sen perustuessa vapaaehtoisuuteen, kannustavuuteen ja sujuvaan yhteistyöhön. Suunnittelun ja toteutuksen tulee olla yhteensovittava ja monitavoitteista.

Toimenpide 14. Selvitys toimintatavoista yhtenäisten maa-alueiden ennallistamiseksi valtion ja yksityismailla

Metsien tilarakenteen parantaminen on kannatettavaa. Se parantaa edellytyksiä sekä ennallistamiselle, että kannattavalle metsätaloudelle.

Kommentit kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreää ja latvuspeittoa lisääviin toimenpiteisiin (artikla 8) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Toimenpide 21. Kaupunkivihreän kytkeminen kuntien käytössä oleviin ohjauskeinoihin

Suunnitelmaluonnoksessa mainitaan kuntien ohjauskeinoiksi mm. kuntakaavoitus. Kuntakaavoitusta voidaan pitää mahdollisena ohjauskeinona, mikäli kaavoitus koskee vain kunnan omistamia maa-alueita. Metsäteollisuus ry muistuttaa, että alueidenkäyttölain mukaista kaavoitusta ei tule käyttää epäsuorana luonnonsuojelun työkaluna.

Kommentit erityisesti pölyttäjäkantojen ja maatalousekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artiklat 10 ja 11) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ei lausuttavaa.

27.8.2026

Kommentit erityisesti metsäekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artikla 12) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Toimenpide 27. Metsän- ja luonnonhoidon kehittäminen ja metsäpolitiikan linjaaminen

Metsän- ja luonnonhoidon toimenpiteet, jotka sisältävät rakennepiirteiden lisäämistä metsän eri kehitysvaiheissa ovat kannatettavia, silloin kun ne mahdollistavat luonnon tilan parantamisen ja kannattavan metsätalouden yhteensovittamisen. Rakennepiirteitä on lisätty metsätaloudessa etenkin vapaaehtoisten ja markkinalähtöisten sertifiointijärjestelmien kautta. Esimerkiksi PEFC-sertifiointin vaikutus säästöpuiden jättämiseen ja lahopuun määrän kasvuun talousmetsissä on ollut merkittävä ja se on vaikuttanut osaltaan Etelä-Suomen metsien lahopuumäärän kaksinkertaistumiseen 25 vuodessa.

Rakennepiirteiden kehityksessä tulee hyödyntää skenaariotarkastelua.

Luonnonvarakeskus on laatinut Puuta jalostavan teollisuuden monimuotoisuustiekartan, jonka tulevaisuusskenaarioista voidaan todeta, että jo nykyisillä vuonna 2023 käyttöön otetuilla FSC- ja PEFC-vaatimuksilla lehtipuun määrä kasvaa nykytilan 17 kuutiosta vuoteen 2055 n. 22 kuutioon hehtaarilla. Säästöpuiden määrä lisääntyy n. 45 miljoonasta puusta lähes 100 miljoonaan puuhun. Järeiden puiden (+ 30 cm) määrä lisääntyy noin 24 kappaleesta hehtaarilla yli 50 kappaleeseen hehtaarilla. Kuolleen puun määrä lisääntyy 6,6 kuutiosta hehtaarilla yli 12 kuutioon hehtaarilla. Vaikka muutokset metsänhoidossa on jo otettu käyttöön, muutokset rakennepiirteissä tapahtuvat hitaasti. Tavoitetasoja asetettaessa on otettava huomioon skenaariotarkastelut.

Tapion Luodsi-hankkeen selvityksen (2024) mukaan hakkuutapojen muutoksella ja tehostetulla luonnonhoidolla on vaikutuksia puun saatavuuteen. Puun saatavuus vähenisi harjumetsissä 0,8 miljoonaa kuutiota vuodessa, lehdoissa 0,4 miljoonaa kuutiota vuodessa ja puustoisilla ojittamattomilla soilla yhteensä 2,1 miljoonaa kuutiometriä vuodessa, yhteensä 3,3 miljoonaa kuutiota vuodessa.

Toimenpide 28. Metsän- ja luonnonhoidon suositusten päivittäminen

Metsänkäsittelymenetelmien kehittäminen on kannatettavaa ja sen tulee perustua tutkittuun tietoon ja käytännön toteutettavuuteen. Direktiiviluontotyyppiä ympäröivien talousmetsien toimenpiteet tulee perustua vapaaehtoisuuteen ja kannustavuuteen. Käytön rajoituksista tulee maksaa maanomistajalle suojelukorvaus. Luonnon tilan parantamisen tulee olla aina maanomistajalle ja metsäalan toimijoille kannustavaa, eikä onnistuminen metsäindikaattoreiden vahvistamisessa saa johtaa suojeluun tai muihin käytön rajoituksiin.

Toimenpide 29. Metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamisen kehittäminen

27.8.2026

Metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamisen kehittäminen on avainasemassa ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa. Luontotyyppien tunnistaminen ja niiden luonnon tilan parantaminen oikein kohdennetuilla metsän- ja luonnonhoidontoimenpiteillä vaatii paikkatieto-osaamista sekä suunnittelu- ja toteutusosaamista. Osaamisen vahvistaminen tulee resursoida riittävästi ja kohdentaa kattavasti metsäammattilaisille.

Metsänomistajien osaamisen vahvistaminen on myös keskeisessä roolissa luonnon tilan parantamisen onnistumisessa. Luonnon tilan parantamisen tulee olla vapaaehtoista, kannustavaa ja motivoivaa. Metsänomistajat ovat laaja heterogeeninen ryhmä, joten koulutusta, neuvontaa ja viestintää tulee tehdä monipuolisesti erilaisissa kanavissa. Metsänomistajien tavoittamiseksi on kehitettävä myös uusia tapoja ja menetelmiä.

Toimenpide 30. Metsiä koskevan luontotiedon ja tietojärjestelmien kehittäminen

Metsä- ja luontotiedon kehittäminen ja laadun parantaminen on kannatettavaa. Tiedon tulee palvella mahdollisimman hyvin suunnittelua ja käytännön toimenpiteitä. Sähköisten rajapintojen ja Metsään.fi -palvelu ovat tärkeitä tiedon saatavuuden, luotettavuuden, kannusteiden hakemisen ja seurannan kannalta. Tiedon saatavuuden ja tietojärjestelmien kehityksessä on syytä pyrkiä kustannustehokkuuteen ja hakea uusia toteutusmahdollisuuksia esimerkiksi tekoälyä hyödyntäen.

Metsä- ja luontotiedon kehittämisessä on ymmärrettävä kuitenkin potentiaalitiedon ja viranomaisvarmistetun tiedon erot ja eri käyttötarkoitukset. Myös tietosuojakysymyksiin ja tiedon omistajuuteen on kiinnitettävä huomiota.

Toimenpide 31. Metsäindikaattoreita ja direktiiviluontotyyppejä koskevat T&K-hankkeet ja selvitykset

EU:n luontodirektiivin raportointimenetelmät on arvioitava kokonaisvaltaisesti. Aiheesta on julkaistu artikkeli: Policy analysis, When good forests look bad: Methodological biases in EU conservation status reporting (Mauser, H., Kharrat, M., Muys, B. 2006). [When good forests look bad: Methodological biases in EU conservation status reporting - ScienceDirect](#) Suom. Kun hyvät metsät näyttävät huonoilta: menetelmälliset vääristymät EU:n suojelutilan raportoinnissa.

Artikkelissa nostetaan esiin, että EU:n luontodirektiivin raportoinnin tuloksia käytetään laajasti EU:n ja jäsenvaltioiden päätöksenteon tukena. Kuitenkin selvityksen mukaan nykyinen raportointimenetelmä voi vääristää luontotyyppien tilaa todellisuutta huonommaksi. Lisäksi se tunnistaa heikosti luontotyyppien tilan muutokset parempaan tai huonompaan suuntaan.

27.8.2026

Luontotyyppejä arvioidaan neljällä parametrilla: levinneisyys, pinta-ala, rakenne ja toiminnot ja tulevaisuuden näkymät. Arviointi tehdään liikennevalojärjestelmällä (Hyvä, Huono, Erittäin huono, Tuntematon). Lopullinen luokitus määräytyy "yksi huono – kaikki huonoja" -periaatteella, eli heikoimman arvosanan mukaan, mikä voi vääristää kokonaiskuvaa. Erityisesti rakenne ja toiminnot -parametri tunnistettiin haasteelliseksi arvioida. Raportin mukaan 50 % metsäalueesta voi olla hyvässä tilassa, mutta vain 14 % on tunnustettu hyväksi suojelutilaksi.

Raportin suositukset: menetelmän tarkastaminen, jotta se tunnistaa paremmin kokonaiskuvan, eikä korosta yksittäisiä negatiivisia tuloksia, elinympäristöjen lukumäärästä fokus pinta-aloihin, tiedon tasalaatuisuuden parantaminen EU:ssa, nykyisen menetelmän puutteet ymmärrettävä ja tuotava esiin viestinnässä ja päätöksenteossa.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa tulee tehdä tarkkaa priorisointia ja kohdentaa toimenpiteet oikein. Resurssit toimeenpanoon tulevat olemaan rajalliset. On myös ensisijaisen tärkeää, että valitut toimenpiteet ja taloudelliset resurssoinnit johtavat todennetusti luonnon tilan parantumiseen. Myös seurantamenetelmien tulee tunnistaa yhteismitallisesti koko EU:n alueella luonnon tila ja sen kehityssuunnat.

Toimenpide 32. Tiekartta harvinaisempien puulajien viljelyn edistämiseksi

Harvinaisempien puulajien viljelyn edistämisen selvitys ja tiekartta ovat kannatettavia, koska niiden kautta pystytään käytännössä monipuolistamaan puulajivalikoimaan ja samalla lisäämään luonnon monimuotoisuutta sekä varautumaan muutuvaan ilmastoon. Käytännön toimeenpanon kannalta sekä nykyisille, että tuleville siemenviljelyksille on varattava riittävä rahoitus.

Toimenpide 33. Vesilain muutostarpeet

Selvitys vesien nykytilasta (Tapio 2025) mukaan koko Suomen osalta fosforin kuormitus jakautuu seuraavasti: luonnonhuuhtouma 34 %, maatalous 42 %, yhdyskunnat ja teollisuus 12 % ja metsätalous 12 %. Typen osalta vastaavat luvut ovat: luonnonhuuhtouma 53 %, maatalous 26 %, yhdyskunnat ja teollisuus 15 % ja metsätalous 6 %. Vesienhoitoalueiden välillä osuudet kuitenkin vaihtelevat merkittävästi.

Vaikka metsätalous on pinta-alaltaan ylivoimaisesti suurin maankäyttömuoto, aiheuttaa se huomattavasti muita maankäyttömuotoja vähemmän vesistökuormitusta hehtaaria kohden. Tämä johtuu osittain siitä, että vuosittain käsittelyn kohteena on vain pieni osa kaikista metsätalouksikäytössä olevista alueista, kun taas esimerkiksi maatalous on huomattavasti intensiivisempää. Metsätalouden vaikutus kokonaiskuormitukseen on

27.8.2026

kuitenkin huomattava niillä valuma-alueilla, joilla metsätalous on vallitseva maan käyttömuoto.

Vesilain muutostarpeiden arviointi suhteessa ennallistamissuunnitelman tavoitteisiin on perusteltua. Mahdolliset muutostarpeet tulee kuitenkin yksilöidä vasta arvioinnin jälkeen, eikä tuoda tässä vaiheessa suunnitelmaan.

Toimenpide 34. Selvitykset metsälain ja -asetuksen sekä metsätuholain muutostarpeista

Lakien muutostarpeiden selvityksessä tulee tarkastella kokonaisvaltaisesti erilaisia ohjauskeinoja tavoitteiden saavuttamiseksi. Informaatio-ohjauksen ja kannusteiden lisäksi markkinalähtöisillä sertifiointijärjestelmillä on merkittävä rooli metsäindikaattoreiden vahvistamisessa. Ennallistamisen yksi keskeinen lähtökohta on sen vapaaehtoisuus yksityisille maanomistajille. On myös syytä vakavasti pohtia, kuinka vapaaehtoisia ennallistamistoimenpiteet ovat, jos ne pohjautuvat lainsäädännön velvoitteisiin.

Toimenpide 35. Selvitys metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmän (METKA) muutostarpeista tulevilla rahoituskausilla

Selvityksessä tulee ottaa tasapainoisella tavalla huomioon tukien vaikutukset ja vaikuttavuus. Maanomistajia, toimijoita ja sidosryhmiä tulee kuulla selvitystyössä. Kannustejärjestelmää koskevassa selvityksessä tulee huomioida myös tulosperusteisten tukien käytöstä saadut kokemukset.

Toimenpide 36. Tuki metsäpinta-alan laajentamiseen ja siihen liittyvät selvitykset

Selvityksen tekeminen on kannatettavaa.

Toimenpide 37. Luonnonsuojelulain uudelleen arviointi luontodirektiivin luontotyyppisuojelelun osalta

Luonnonsuojelulakia ei tule uudelleen arvioida ennen kuin EU:n luontodirektiivin raportointimenetelmät on arvioitu kokonaisvaltaisesti. Aiheesta on julkaistu artikkeli: Policy analysis, When good forests look bad: Methodological biases in EU conservation status reporting (Mauser, H., Kharrat, M., Muys, B. 2006). [When good forests look bad: Methodological biases in EU conservation status reporting - ScienceDirect](#) Suom. Kun hyvät metsät näyttävät huonoilta: menetelmälliset vääristymät EU:n suojelutilan raportoinnissa.

Artikkelissa nostetaan esiin, että EU:n luontodirektiivin raportoinnin tuloksia käytetään laajasti EU:n ja jäsenvaltioiden päätöksenteon tukena. Kuitenkin selvityksen mukaan

27.8.2026

nykyinen raportointimenetelmä voi vääristää luontotyyppien tilaa todellisuutta huonommaksi. Lisäksi se tunnistaa heikosti luontotyyppien tilan muutokset parempaan tai huonompaan suuntaan.

Luontotyyppejä arvioidaan neljällä parametrilla: levinneisyys, pinta-ala, rakenne ja toiminnot ja tulevaisuuden näkymät. Arviointi tehdään liikennevalojärjestelmällä (Hyvä, Huono, Erittäin huono, Tuntematon). Lopullinen luokitus määräytyy ”yksi huono – kaikki huonoja” -periaatteella, eli heikoimman arvosanan mukaan, mikä voi vääristää kokonaiskuvaa. Erityisesti rakenne ja toiminnot -parametri tunnistettiin haasteelliseksi arvioida. Raportin mukaan 50 % metsäalueesta voi olla hyvässä tilassa, mutta vain 14 % on tunnustettu hyväksi suojelutilaksi.

Raportin suositukset: menetelmän tarkastaminen, jotta se tunnistaa paremmin kokonaiskuvan, eikä korosta yksittäisiä negatiivisia tuloksia, elinympäristöjen lukumäärästä fokus pinta-aloihin, tiedon tasalaatuisuuden parantaminen EU:ssa, nykyisen menetelmän puutteet ymmärrettävä ja tuotava esiin viestinnässä ja päätöksenteossa.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpanossa tulee tehdä tarkkaa priorisointia ja kohdentaa toimenpiteet oikein. Resurssit toimeenpanoon tulevat olemaan rajalliset. On myös ensisijaisen tärkeää, että valitut toimenpiteet ja taloudelliset resurssoinnit johtavat todennetusti luonnon tilan parantumiseen. Myös seurantamenetelmien tulee tunnistaa yhteismitallisesti koko EU:n alueella luonnon tila ja sen kehityssuunnat.

Menetelmän arviointi on liitettävä myös EU:n lintu- ja luontodirektiivin stressitestiin.

Toimenpiteet 38–40. Muut lainsäädännön kehittämistarpeet

Ei lausuttavaa

Toimenpide 39. Rahkasammaleen korjuuta koskevan sääntelymekanismin kehittäminen

Rahkasammaleen korjuuseen liittyvä kokonaisuus sopii luontevaksi osaksi soiden kokonaissuunnitelmaa, toimenpide 3.

Toimenpide 40. Tienvarsien niittokäytäntöjen kehittäminen

Metsätieverkoston kunto on keskeinen osa metsätalouden toimintaedellytyksiä. Riittävä, ei liiallinen, niitto on keskeinen osa teiden kunnossapitoa. Niittokäytäntöjä kehitettäessä on huomioitava tasapainoisella tavalla tien käyttö, kunnossapito ja monimuotoisuuden turvaaminen.

27.8.2026

Kommentit tietopuutteiden ja seurantavelvoitteiden täyttämiseksi ehdotettuihin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Toimenpide 41. Seuranta ja tietopuutteiden täydentäminen suojelualueilla

Ei lausuttavaa.

Toimenpide 42. Seuranta ja tietopuutteiden täydentäminen suojelualueiden ulkopuolella

Toimenpiteessä esitetään luontotyyppien maastoinventointia vuosille 2027–2030 Suomen ympäristökeskuksen toimesta. Tietopuutteiden paikkaaminen on sinällään tärkeää, mutta siinä on otettava huomioon kustannustehokkuus, tarkoituksenmukaisuus, olemassa olevat synergiat sekä uudet inventointimenetelmät. Luontotyyppien kustannustehokkaita inventointimenetelmiä on syytä kehittää ja kalliita maastoinventointeja tulee kohdentaa tarkoituksenmukaisesti.

Luonnonvarakeskuksella ja Suomen metsäkeskuksella on valtava määrä tietoa Suomen metsistä. Tätä olemassa olevaa tietoa tulee hyödyntää ensisijaisesti ja täydentää sitä tunnistetuilla puutteilla. Inventoinneissa hyödynnetään jo nyt merkittävässä määrin keilausta ja muita kaukokartoitusmenetelmiä. Luontevat tahot metsäisten luontotyyppien inventointiin ovat Luonnonvarakeskus ja Suomen metsäkeskus. Metsäkeskuksen rooli korostuu myös lainvalvonnan, kannusteiden sekä informaatio-ohjauksen osalta. Metsä- ja luontotiedon kehittämisessä on ymmärrettävä kuitenkin potentiaalitiedon ja viranomaisvarmistetun tiedon erot ja eri käyttötarkoitukset. Myös tietosuojakysymyksiin on kiinnitettävä huomiota.

Laji-inventoinnissa, jolla voi olla vaikutusta alueiden käyttöön, tulee havaintojen olla viranomaisen vahvistamia. Tiedon saatavuus, ajantasaisuus, luotettavuus ja käytettävyys korostuvat osana päätöksentekoa ja operatiivisessa toiminnassa.

Toimenpide 43. Ennallistamistoimenpiteiden kansallinen seurantaverkosto

Menetelmäkehityksessä on syytä huomioida myös laajemmin luontotyyppien arvioinnin menetelmien kehitystarpeet, kts. toimenpide 31.

Toimenpide 44. Inventointia ja seurantaa läpileikkaavasti tukevat toimet

Uusia inventointimenetelmiä on syytä kehittää resurssitehokkaasti ja kohdentaen, sekä jo olemassa olevia menetelmiä ja osaamista hyödyntäen.

Toimenpide 45. VESTY-järjestelmän kehittäminen artikla 9 toimeenpanoa ja raportointia varten

27.8.2026

Ei lausuttavaa.

Toimenpide 46. Maatalousympäristöjen ja pölyttäjien tilaa koskevien indikaattorien kehittämiseen ja seurantaan liittyvät toimet

Ei lausuttavaa.

Kommentit suunnitelman kustannuksiin ja rahoituspohjaa koskeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 5)

Suunnitelmaluonnoksen keskeisenä ongelmana voidaan pitää sitä, että ennallistamisen välittömät kokonaiskustannukset nousevat vuosille 2026–2031 yhteensä 5,5 miljardiin euroon. Suunnitelmasta ei ole kyetty tekemään toteuttamiskelpoista ja realistista. Suunnitelman tavoitetason ja toimenpiteiden tulee olla linjassa käytettävissä olevaan julkiseen rahoitukseen. EU-rahoituksen hankkiminen on sinällään kannatettavaa ja kannustettavaa, mutta tavoitetasoja ja toimenpiteitä ei pidä asettaa epävarman rahoituksen varaan.

Indikaattoreiden tavoitetaso määritellään vasta myöhemmin, mutta ne ovat keskeinen osa ennallistamista eli luonnon tilan parantamista. Myös indikaattorien tavoite- ja toteutustasolla on merkittäviä kustannusvaikutuksia. Vaikka indikaattoreista päätetään vasta myöhemmin, tulisi jo tässä vaiheessa olla ymmärrys niiden suorista ja välillisistä kustannuksista ja vaikutuksista.

Lisäksi ennallistamisen välilliset kustannusvaikutukset on tuotu hyvin puutteellisesti esiin. Suunnitelma ei selkeästi tuo esiin ennallistamisen välillisiä vaikutuksia kansantalouteen, aluetalouteen, vientiin, työllisyyteen tai puun saatavuuteen. Erityisesti metsien suojelulla on merkittävät vaikutukset puun saatavuuteen ja Suomen talouteen. Metsäbiotalouden tiedepaneelin raportin mukaan puun saatavuus voisi heikentyä ennallistamisen seurauksena 3,4–17 miljoonaa kuutiota vuodessa eli 4–20 % verrattuna keskimääriäisiin vuotuisiin hakkuisiin. Paneelin arvioiden mukaan metsäsektorin arvonlisäys heikkenisi peräti 370–1 800 miljoonaa euroa vuodessa. Vaikutusarviointit on kuvattu suunnitelmaluonnoksessa erittäin vaillinaisesti.

Tämä jättää suunnitelman keskeiset vaikutukset epäselväksi päätöksentekijöille. Vaikka vaikutusten arviointia on suunnitelman valmistelun aikana tehty, on ne kuvattu epäselvästi ja ovat edelleen riittämättömiä näin merkittävien päätösten perusteiksi. Ennallistamisen vaikutusten arviointi on kokonaisuudessaan edelleen puutteellista ja sitä tulee jatkaa jatkuvana työnä ennen merkittäviä päätöksiä.

27.8.2026

Todettakoon vielä, että ennallistamissuunnitelmasta aiheutuvan virkatyön hinnaksi on kirjattu 0 eur, kun se tapahtuu osana olemassa olevaa virkatyötä. Virkatyö ei ole yhteiskunnalle ilmaista. Virkatyön määrää on myös tarkasteltava kriittisesti ja pyrkiä mahdollisimman sujuvaan, yksikertaiseen ja kustannustehokkaaseen toteutukseen näiltäkin osin. Tehtäviä on kyettävä myös priorisoimaan ja ajoittamaan pidemmälle aikavälille.

Toimenpide 47. Ekologinen kompensatio ja luonnonarvomarkkinat

Luonnonarvomarkkinoiden kansallinen tiekartta julkaistiin 1.6.2026, ja päivitetty luonnonsuojelulaki, joka mahdollistaa luonnonarvomarkkinat astui voimaan 1.8.2026.

Luonnonarvomarkkinoiden kansallinen tiekartta nostaa ensimmäiseksi tavoitteekseen sen, että markkinoiden toimet kohdentuvat ekologisesti vaikuttavasti. Tiekartta jättää kuitenkin vastaamatta kysymykseen – miten? Ennallistamissuunnitelmaluonnoksessa ei ole myöskään avattu, kuinka luonnonarvomarkkinat saadaan kohdennettua ennallistamissuunnitelmassa tunnistettuihin tärkeimpiin kohteisiin.

Luonnonarvomarkkinat eivät myöskään tunnista luonnon tilan parantamisen ja taloudellisen toiminnan yhteensovittamista. Luonnonsuojelulain mukaiset luonnonarvomarkkinoiden kohteet päätyvät aina pysyvään suojeluun.

Näiltä osin sekä luonnonarvomarkkinoita, että ennallistamissuunnitelmaa tulisikin jatkokehittää, jotta ne tunnistavat paremmin priorisoidut kohteet ja pystyvät yhdistämään luonnon tilan parantamisen ja luonnonvarojen kestäväin käytön. Luonnonarvohehtaarimenetelmä tarvitsee rinnalleen myös muita joustavampia keinoja. Jatkokehityksessä on syytä tarkastella keinovalikoimaa monipuolisesti, esimerkiksi nostamalla esiin joukkorahoitusmahdollisuudet tai julkisen ja yksityisen rahoituksen yhdistelmät. Uusia kustannustehokkaita ja sujuvia menetelmiä tulee kehittää hyödyntämällä esimerkiksi systeemiajattelun malleja. Luonnonarvomarkkinat tarjoavat nyt myös yksityiselle henkilölle mahdollisuuden näyttää maksuhalukkuuttaan luonnon tilan parantamisessa. Luonnonarvomarkkinoiden kehityksessä on kuitenkin aina huomioitava, että se ei saa edesauttaa luonnon tilan heikentämistä toisaalla. Lieventämishierarkian periaatteesta on pidettävä kiinni.

On myös syytä tunnistaa, että metsäsertifiointia voidaan pitää yhtenä osana luonnonarvomarkkinaa. Sertifiointilla toteutetaan lain ylittäviä ekologisia ja sosiaalisia velvoitteita, mikä tarjoaa kilpailuetua markkinoilla.

Metsäteollisuus ry ei kannata velvoittavaa ekologista kompensatiota, kts. kohta heikentämättömyysvelvoitteen toimenpano ja joustava soveltaminen.

Toimenpide 48. EU-rahoituksen kohdentaminen asetuksen toimeenpanoon

27.8.2026

EU-rahoituksen hyödyntäminen Suomelle tärkeisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on kannatettavaa ja kannustettavaa. Suomen tulee pyrkiä saamaan merkittävä määrä EU-rahoitusta valitsemilleen hankkeille. Hankkeiden tulee olla erilaisia tavoitteita yhteensovittavia, sosiaalisesti kestäviä sekä toimenpiteiltään vaikuttavia. Esimerkiksi LIFE-hankkeilla on tehty menestyksestä ja vaikuttavaa työtä. EU-rahoitusta tulee pyrkiä saamaan mahdollisimman paljon, mutta tavoitteita ei tule asettaa niiden varaan. Tavoitteet ja toimenpiteet tulee asettaa olemassa olevan julkisen rahoituksen mukaan.

Toimenpide 49. Luonnon monimuotoisuudelle haitallisten tukien tunnistaminen ja uudelleen kohdentaminen

Tukien tarpeellisuutta, vaikuttavuutta ja vaikutuksia on syytä arvioida niiden ensisijaisesta tavoitteesta käsin. Tukien tarkastelussa tulee kiinnittää huomiota niiden kokonaishyötyihin ja -haittoihin.

Toimenpide 50. Tuki- ja rahoituskeinojen kehittäminen

Tuki- ja rahoituskeinojen uudelleenarviointi ja vaikuttavuuden lisääminen on kannatettavaa.

Metsäteollisuus ry

Paula Lehtomäki
toimitusjohtaja